

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/707
Toplantı Tarihi/Sayısı : 01.10.2025/56
Karar Numarası : 2025/652
Başvuran : S.C.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın daha önce bulunduğu ceza infaz kurumunda sağlık hizmetlerine erişim hakkının engellendiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu süre zarfında birtakım sağlık sorunları yaşadığını ve bu durumu pek çok kez Kurum hekimine ilettiğini fakat ilgili hekim tarafından taleplerinin dikkate alınmadığını,

b. Muayenelerin fiziki temas olmaksızın yapıldığını, hastalığının tedavisine yönelik ilaç reçete edilmediğini,

c. Hastaneye sevk işlemlerinin gerçekleştirilmemesinden dolayı hastalığının ilerlediğini iddia etmektedir.

3. Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan cevabi yazıda;

a. Başvuranın, 16/8/2024 tarihinde Ereğli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna giriş yaptığı, 19/8/2024 tarihinde aile hekimi tarafından ilk muayenesinin yapıldığı,

b. Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Aile Hekimliğinde 16/9/2024, 26/9/2024, 15/10/2024 (ilaç tanzimi ve Genel Adli Muayene Formu tanzimi), 24/10/2024, 12/11/2024, 19/11/2024, 25/12/2024, 29/1/2025, 14/2/2025 tarihlerinde toplam 10 defa muayene/tetkik/tedavisinin yapılarak ilaç reçete edildiği ve ilaçların kullanımının sağlandığı,

c. Kurumda mevzuat hükümleri çerçevesinde revir muayene işlemlerinin yürütüldüğü, acil ve ani olan rahatsızlıklarda ise muayene gününe bakılmaksızın işlemlerin yapıldığı, müdahale gerekli olan durumlarda ilk müdahale sonrasında 112 Acil Çağrı Merkezinden ambulans istemi yapılarak Ereğli Devlet Hastanesine sevk ivedilikle sağlandığı, Ereğli Devlet Hastanesi tarafından Üst Merkez sevkı olması gerekliliği halinde Hasta Sevk

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Formu Düzenlenmesi sureti ile Üst Merkez (3. Basamak) Hastane sevkini ivedilikle gerçekleştirildiği,

ç. Revir veya dış ünitesine çıkma talepleri doğrultusunda yazılan dilekçelerin derhal işleme alındığı ve en kısa sürede tüm muayene ve tedavi işlemlerinin yapıldığı,

d. İlçe Devlet Hastanesinin 2. basamak bir hastane olduğu, Göğüs Hastalıkları, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları ve Cildiye Poliklinikleri gibi bazı polikliniklerde tek uzman doktorun bulunduğu veya uzman doktor bulunmadığı, Kurum Aile Hekimliğinde muayenesi ardından hastaneye sevkı uygun görülen hükümlü/tutukluların sevk yapılma tarihlerine göre sıra ile Poliklinik uzman doktorlarının uygun gördüğü sayılarda günlük olarak hastane muayenelerine götürüldüğü, uzman doktorlar tarafından hükümlü/tutuklular için Sevk Formu düzenlenmesi halinde 3.basamak hastanelere muayene için sevklerinin yapıldığı,

e. Başvuranın sağlık dosyasında yapılan incelemeler neticesinde bekleyen bir hastaneye sevk işleminin bulunmadığı belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya tabi tutulamaz. (...)*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasında, "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) e) Belli bir konuyu içerip içermediği, (...) yönlerinden incelenir.*" hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre, "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuran ceza infaz kurumunda sağlık hizmetlerine erişim hakkının engellendiğini iddia etmiştir.

13. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin, (1950), *"İşkence yasağı"* başlıklı 3'üncü maddesinde, *"Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz."* hükmü yer almaktadır.

14. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, (1966), Bölüm 3, Madde 12'ye göre, *"Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını tanır."*

15. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri"* başlıklı 71'inci maddesinin 1'inci fıkrasında *"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."* hükümleri yer almaktadır.

16. İşkence ve kötü muamele yasağı devletin alıkonulmuş kişilere işkence, kötü muamele, gayriinsani ve küçültücü muamele veya ceza uygulamayacağını ifade etmekte olup bu doğrultuda devletlere negatif ve pozitif yükümlülük yüklemektedir. Devletin negatif yükümlülüğü bireyleri işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye ya da cezaya tabi tutmama sorumluluğunu içerirken, devletin pozitif yükümlülüğü hem bireyleri bu tür muamelelerden korumayı hem de etkili bir soruşturma yoluyla sorumluların tespitini ve cezalandırılmasını içermektedir. Bunun için işkence ve kötü muamele teşkil edebilecek fiillerin önlenmesi, bireylerin bu fiillere karşı korunması ve ihlal iddialarıyla ilgili etkin bir başvuru mekanizması oluşturulması gerekmektedir.

17. Bir eylemin kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmış olması gerekmekte olup bu eşik mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Sağlığa ilişkin iddiaların tek başına kötü muamele yasağını ihlal edici bir nitelik taşımayacağı, asgari eşiğin ötesine geçen destekleyici durumların da var olması gerektiği de belirtilmelidir (AYM, *Cengiz Yetgin*, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 67). AYM, ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların sağlık nedenleriyle yaptıkları başvurularda, başvurucunun ceza infaz kurumunda tutulma

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

koşullarını, uygulanan tedavilerin kalitesini, başvuruçunun ceza infaz kurumunda tutulmasının sağlık durumu üzerindeki etkisini ve bu durumun zamanla gösterdiği değişim gibi konuları inceleyerek Anayasa'nın 17'inci maddesinde güvence altına alınan hakların ihlal edilip edilmediğini her olayın kendine has özelliklerine göre takdir edileceğini belirtmiştir (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 91).

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). AİHM'e göre, asgari şiddet düzeyi ve değerlendirilmesi göreceli ve değişkendir. Bu sebeple muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine, kimi zaman mağdurun cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu gibi hususlar göz önüne alınmak suretiyle bir değerlendirme yapılır (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10/9/2018, para. 162).

19. Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (CPT) göre; mahpusların gözetim altında bulundukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (CPT, *Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri Raporu*, Strazburg, 1993, s. 2).

20. AİHM, sözleşmeci bir devletin makamlarının, vatandaşların tümüne sağlamakla yükümlü oldukları tıbbi tedaviyi vermeyi reddederek bir kimsenin hayatını tehlikeye attıkları kanıtlandığında AİHS'in 3'üncü maddesi açısından sorun doğurabileceğini belirtmektedir (AİHM, *Kıbrıs/Türkiye [BD]*, B. No: 25781/94, 12/5/2014, para. 219).

21. Bu bağlamda mahpusların sağlık hakkının korunması devletlerin işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin pozitif yükümlülükleri kapsamında yer almaktadır. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma idarenin pozitif yükümlülüğü kapsamında değerlendirildiğinde; mahpusların alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94). Bu bağlamda mahpusun sağlık hizmetlerine erişiminin engellenmesi kötü muamele yasağı çerçevesinde incelenebilecek bir iddia olarak değerlendirilmiştir. Öte yandan iddiaların yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere dayanması gerekmektedir (AYM, *Hakan Olğun*, B. No:2014/15588, 25/1/2018, para. 43).

22. Bir mahpusun doktor tarafından muayene edilmesi ve bu bağlamda sağlık hizmetlerinden faydalanan olması doğrudan tıbbi yardımın yeterli olduğu anlamına gelmemektedir (AİHM, *Hummatov/Azerbaycan*, B.No:9852/03 ve 13413/04, 29/11/2007, para. 116). Yetkililerin kişinin alıkonulduğu süre boyunca sağlık durumuna ilişkin kapsamlı ve düzenli kayıt tutması (AİHM, *Khudobin/Rusya*, B. No:59696/00, 26/10/2006, para. 83.) ve tedavi hizmetlerinin hızlı, doğru ve sistematik olması da (AİHM, *Melnik/Ukrayna*, B.No: 72286/01, 28/3/2006, para. 104-106.) devletin işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında pozitif yükümlülükleri arasındadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumunda sunulan sağlık hizmetlerinin halka genel olarak sunulan sağlık hizmetleriyle kıyaslanabilir düzeyde olması beklenmektedir (AİHM, *Blokhin/Rusya*, B. No: 47152/06, 23/3/2016, para. 137).

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

23. Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, muhatap Kurumun cevabi yazısı ve ekleri incelendiğinde; başvuranın Ereğli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 16/8/2024 tarihinde kabul işlemlerinin ardından işbu başvurunun yapıldığı 10/3/2025 tarihine kadar 7 ay içinde yaklaşık üç haftada bir olacak şekilde Kurum aile hekimi tarafından 10 defa muayenesinin yapıldığı, başvuranın sağlık durumuna ilişkin kapsamlı ve düzenli kayıt sisteminin tutulduğu, sağlık sorunlarına yönelik olarak 12/11/2024, 19/11/2024, 25/12/2024 ve 29/1/2025 tarihlerinde muayenesine uygun olacak şekilde ilaç reçete edildiği, ilaçların başvurana verildiği ve buna ilişkin imzalı tebliğ/tebellüğ belgelerinin sunulduğu, Kurumda mevzuat hükümleri çerçevesinde revir muayene işlemlerinin yürütüldüğü, bu bağlamda başvuranın sağlık hizmetlerine ve tedavilere erişebildiği, sağlık hizmeti talebini içeren dilekçelerinin dikkate alındığı, muhatap Kurumun başvuranın sağlık hizmetlerine erişimiyle ilgili kasıtlı bir engelleme/yerine getirmeme durumunun söz konusu olmadığı tespit edilmiş olup kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

1/10/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: